

Tarımda asgari ücret tesbiti usulleri hakkında 99 sayılı Milletlerarası Çalışma Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 9 . 5 . 1969 - Sayı : 13194)

No.
1168

Kabul tarihi
30 . 4 . 1969

MADDE 1. — Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının 1951 yılında Cenevre'de yaptığı 34 nci Genel Konferansında kabul edilmiş olan «Tarımda asgari ücret tesbiti usulleri hakkında 99 sayılı Sözleşme» nin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

TARIMDA ASGARİ ÜCRET TESBİTİ USULLERİ HAKKINDA 99 SAYILI SÖZLEŞME

Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu tarafından Cenevre'de toplantıya davet edilerek orada 6 Haziran 1951 de 34 nci toplantısını yapan Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansı toplantı gündeminin sekizinci maddesini teşkil eden tarımda asgari ücret tesbit usulleri meselesine dair tekliflerin kabulüne ve bu tekliflerin bir milletlerarası sözleşme şeklini almasına karar verdikten sonra, bin dokuzyüz ellibir yılı Haziran ayının işbu yirmisekizinci günü, Tarımda Asgari Ücret Tesbit Usulleri hakkında 1951 Sözleşmesi adını taşıyacak olan aşağıdaki Sözleşmeyi kabul eder :

Madde — 1.

1. Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının bu Sözleşmeyi onaylayan her üyesi tarımsal işleriyle tarımla ilgili işlerde çalıştırılan işçilerin asgari ücret hadlerinin tesbiti mümkün kılacak münasip usuller koymayı veya bu gibi usulleri muhafaza etmeyi taahhüdeder.

2. Bu Sözleşmeyi onaylayan her üye eğer varsa, ilgili işveren ve işçilerin en fazla temsil kabiliyetini haiz teşekküllerine danıştıktan sonra, bundan evvelki fıkrada derpiş olunan asgari ücret tesbit usullerinin hangi işyerleri, işler ve şahıs zümreleri hakkında uygulanacağını tâyinde serbesttir.

3. Yetkili makam, tâbi oldukları çalışma şartları dolayısıyla haklarında bu Sözleşme hükümlerinin hepsinin veya bir kısmının uygulanması mümkün olmayan çiftçinin çalıştırdığı kendi aile fertleri gibi şahıs zümrelerini bu gibi hükümlerin uygulanmasından hariç tutabilir.

Madde — 2.

1. Asgari ücretlerin kısmen aynı olarak ödenmesi arzuya şayan ve teamülden olduğu hallerde, millî mevzuat, toplu sözleşmeler veya hakem kararları bu şekilde tediye müsaade edebilir.

2. Asgari ücretlerin kısmen aynı olarak ödenmesine müsaade olduğu hallerde :

(a) Bu gibi aynı yardımların işçinin ve ailesi fertlerinin şahsan kullanma ve faydalanmalarına elverişli bulunmasını ; ve

(b) Bu gibi aynı yardımlara takdir edilen değer in âdil ve mâkul olmasını sağlamak üzere münasip tedbirler alınmalıdır.

Madde — 3.

1. Bu Sözleşmeyi onaylayan her üye, aşağıdaki fıkralarda öngörülen şartlar mahfuz kalmak kaydıyla, asgari ücret tesbit usulleriyle bu usullerin uygulanmasında takibolunacak yolları tâyinde serbesttir.

2. Bu hususta bir karar vermeden önce, eğer varsa, ilgili işveren ve işçilerin en fazla temsil kabiliyetini haiz teşekkülleriyle ve meslek veya vazifeleri dolayısıyla bu hususta bilhassa ehliyet sahibi olup kendilerine danışılması yetkili makamca faydalı görülen sair şahıslarla etraflıca ihzari bir danışmada bulunulacaktır.

3. İlgili işveren ve işçiler milli mevzuatın tesbit edebileceği tarz ve ölçüde fakat her halde tam bir eşitlik esası üzerinden asgari ücret tesbit usullerinin uygulanmasına iştirak edecekler veya bu hususta kendilerine danışılacak veya fikirlerini ifade etme hakkını haiz olacaklardır.

4. Tesbit edilen asgari ücret hadlerine ilgili işveren ve işçilerin riayeti mecburi olacak ve bu hadler indirilemeyecektir.

5. Yetkili makam bedeni veya fikri kabiliyetleri mahdudolan işçilerin çalıştırılması imkânlarının azalmasını önlemek maksadiyle, icabettiği takdirde, münferit hallerde, asgari ücret hadlerinde istisnalara müsaade edebilir.

Madde — 4.

1. Bu Sözleşmeyi onaylayan her üye, ilgili işveren ve işçilerin yürürlükte olan asgari ücret hadlerinden haberdar edilmesini ve bu hadlerin uygulandığı hallerde bu hadlerden daha az ücret ödenmemesini sağlamak için gereken tedbirleri alacaktır, bu tedbirler, ilgili memleketin tarımında cari şartlar bakımından gerekli ve bu şartlara en uygun olan bütün kontrol, teftiş ve cezai müeyyide tedbirlerini ihtiva edecektir.

2. Hakkında asgari hadler uygulanan ve kendisine bu hadlerden az ücret ödenmiş bulunan bir işçi, milli mevzuatın tesbit edeceği mühlet zarfında, malikeme yoluyla veya sair münasip bir yoldan kendisine eksik ödenen meblâğın tutarını geri almak hakkını haiz olacaktır.

Madde — 5.

Bu sözleşmeyi onaylayan her üye, her yıl Milletlerarası Çalışma Bürosuna, asgari ücret tesbit usullerinin tatbik şekillerini ve tatbikattan alınan neticeleri belirten genel bir ekspoze gönderecek ve bu ekspozede, şümül içine giren işleri ve işçilerin takribî sayısını, tesbit edilen asgari ücret hadlerini ve eğer varsa, asgari hadlerle ilgili olarak kabul edilmiş olan önemli diğer tedbirleri özet halinde belirtecektir.

Madde — 6.

Bu sözleşmenin resmî onaylama belgeleri Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürlüğüne gönderilecek ve onun tarafından teşkil edilecektir.

Madde — 7.

1. Bu Sözleşme ancak onaylama belgeleri genel müdürü tarafından teşkil edilmiş olan Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı üyelerini bağlayacaktır.

2. Bu Sözleşme, iki üyenin onaylama belgesi genel müdür tarafından teşkil edildiği tarihten oniki ay sonra yürürlüğe girecektir.

3. Daha sonra bu Sözleşme, onu onaylayan her üye için onaylama belgesi teşkil edildiği tarihten oniki ay sonra yürürlüğe girecektir.

Madde — 8.

1. Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı statüsününün 35 nci maddesinin 2 nci fıkrası gereğince Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürlüğüne gönderilecek olan beyanlar şu hususları belirtecektir :

a) İlgili üyenin, Sözleşme hükümlerinin hiçbir değişiklik yapılmadan uygulanacağını taahhüdü ettiği ülkeler;

b) Sözleşme hükümlerinin değişiklikler yapılarak uygulanacağını taahhüdü ettiği ülkeler ve bu değişikliklerin nelerden ibaret olduğu;

c) Sözleşmenin uygulanamayacağı ülkeler ve bu gibi hallerde sözleşmenin uygulanamamasının sebepleri;

d) Haklarındaki kararın vaziyetin daha etraflıca tetkikine kadar mahfuz tuttuğu ülkeler.

2. Bu maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bendlerinde sözü edilen taahhütler onaylanmanın ayrılmaz kısımları sayılacak ve onaylama kuvvetini haiz olacaktır.

3. Her üye bu maddenin 1 nci fıkrasının (b), (c) ve (d) bendleri gereğince daha evvel yapmış olduğu beyanda mevcut ihtiyari kayıtların hepsinden veya bir kısmından, yeni bir beyanla vazgeçebilecektir.

4. Her üye, 10 ncu madde hükümlerine uygun olarak bu sözleşmenin feshedilebileceği devreler zarfında genel müdüre, daha evvelki her hangi bir beyanın hükümlerini başka her hangi bir bakımdan değiştiren ve belirli ülkelerdeki halihazır vaziyeti bildiren yeni bir beyan gönderebilecektir.

Madde — 9.

1. Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Statüsünün 35 nci maddesinin 4 ve 5 nci fıkraları gereğince Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne gönderilen beyanlar Sözleşme hükümlerinin ilgili ülkede değişikliklerle mi yoksa değişiklik yapılmadan mı uygulanacağını belirtecektir; beyan, Sözleşme hükümlerinin değişiklikler kaydıyla uygulanacağını bildirdiği zaman bu değişikliklerin nelerden ibaret olduğunu açık olarak gösterecektir.

2. İlgili üye, üyeler veya milletlerarası makam, daha evvelki bir beyanla bildirilen, değişikliğe başvurma hakkında daha sonraki bir beyanla tamamen veya kısmen vazgeçebilir.

3. İlgili üye, üyeler veya milletlerarası makam, 10 ncu madde hükümlerine uygun olarak bu sözleşmenin feshedilebileceği devreler zarfında genel müdüre daha evvelki bir beyanın hükümlerini başka bir bakımdan değiştiren ve Sözleşmenin uygulanması bakımından halihazır vaziyeti bildiren yeni bir beyan gönderebilir.

Madde — 10.

1. Sözleşmeyi onaylayan her üye onu ilk yürürlüğe girdiği tarihten itibaren on yıllık bir devre sonunda, Milletlerarası Çalışma Genel Müdürün tescil edeceği bir belge ile feshedebilir. Fesih, tescil tarihinden ancak bir yıl sonra muteber olacaktır.

2. Bu Sözleşmeyi onaylamış olup da onu, bundan evvelki fıkrada sözü edilen on yıllık devrenin bitiminden itibaren bir yıl zarfında, bu maddede öngörüldüğü şekilde feshetme ihtiyarını kullanmayan her üye yeniden on yıllık bir müddet için bağlanmış olacak ve bundan sonra bu Sözleşmeyi her on yıllık devre bitince bu maddede öngörülen şartlar içinde feshedebilecektir.

Madde — 11.

1. Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü Milletlerarası Çalışma Teşkilât, üyeleri tarafından kendisine bildirilen bütün onaylama, beyan ve fesihlerin tescil olduğunu Teşkilâtın bütün üyelerine tebliğ edecektir.

2. Genel Müdür kendisine gönderilen Sözleşmenin ikinci onaylama belgesinin tescil olduğunu Teşkilât üyelerine bildirirken, bu Sözleşmenin yürürlüğe gireceği tarih hakkında Teşkilât üyelerinin dikkatini çekecektir.

Madde — 12.

Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü yukarıdaki maddelere uygun olarak tescil etmiş olduğu bütün onaylama, beyan ve fesihlere dair tam bilgileri, Birleşmiş Milletler And-

laşmasının 102 nci maddesine uygun olarak tescil edilmek üzere Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine ulaştırılacaktır.

Madde — 13.

Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu gerekli gördüğü her seferinde, bu Sözleşmenin uygulanması hakkındaki bir raporu genel konferansa sunacak ve onun tamamen veya kısmen değiştirilmesi meselesinin konferans gündemine alınıp alınmaması hususunu inceleyecektir.

Madde — 14.

1. Konferansın bu Sözleşmeyi tamamen veya kısmen değiştiren yeni bir Sözleşme kabul etmesi halinde ve yeni Sözleşme aksini öngörmediği takdirde :

a) Tadil edici yeni Sözleşmenin bir üye tarafından onaylanması keyfiyeti, yukarıdaki 10 ncu madde nazara alınmaksızın ve tadil edici yeni Sözleşme yürürlüğe girmiş olarak kayıt ve şartıyla, bu Sözleşmenin derhal ve kendiliğinden feshini tazammun edecektir.

b) Tadil edici yeni sözleşmenin yürürlüğe girmesi tarihinden itibaren bu Sözleşme üyelerin onaylanmasına artık açık bulundurulmayacaktır.

2. Bu Sözleşme onu onaylayıp da tadil edici Sözleşmeyi onaylamamış bulunan üyeler için her halde şimdiki şekil ve muhtevasiyle muteber olmakta devam edecektir.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Millet Meclisi			Cumhuriyet Senatosu		
Cilt	Birleşim	Sayfa	Cilt	Birleşim	Sayfa
22	5	87	51	35	911
30	21	212:213	52	47	395
32	42	61:70,117, 123:126	53	55	143:144,153, 220:221
	43.	158,159,197, 199:202			

1 - Gerekçeli 761 S. Sayılı basmayazı Millet Meclisinin 42 nci Birleşimine, 1248 S. Sayılı basmayazı Cumhuriyet Senatosunun 55 nci Birleşimtutanağına bağlıdır.

II - Bu kanunun; Millet Meclisi, Dışişleri, Tarım ve Çalışma, Cumhuriyet Senatosu Dışişleri, Turizm ve Tanıtma ve Sosyal İşler komisyonları görüşmüştür.

III - Esas No. : 1/412